

نگاه

روابط مثبت تهران–مسقط حفظ خواهد شد

● **دیپلماسی ایرانی**؛ محمد‌صالح صادقیان، رئیس مرکز عربی مطالعات ایران و کارشناس مسائل خاورمیانه، در گفت‌وگو با دیپلماسی ایرانی، ضمن تأکید بر نفوذ بالای فرهنگ محافظه‌کاری در کل ساختار عمان درباره آینده روابط این کشور با ایران در دوران پادشاهی جدید بر این باور است چون بن‌طابق در جایگاه پادشاه جدید عمان نیز جمهوری اسلامی ایران را به عنوان یکی از مهم‌ترین قدرت‌های منطقه خاورمیانه قبول دارد بنابراین بعید به نظر می‌رسد وی بخواهد تضاد پررنگی را با سیاست‌های بن‌علوی و سلطان قابوس در پیگیری تلاش‌های دیپلماتیک برای حفظ و تداوم روابط با جمهوری اسلامی ایران داشته باشد.

صادقیان گفت: اکنون وضعیت بحرانی در کل منطقه خاورمیانه حکم‌فرماست، البته همه این وضعیت بحرانی ناشی از تنش ایران و ایالات متحده آمریکا با تخاصم تهران و ریاض نیست، بلکه بخشی از این بحران هم ناشی از شکل‌گیری نوعی دوقطبی میان کشورهای پیرامونی حاشیه خلیج فارس است. در این راستا، اکنون عربستان سعودی، امارات متحده عربی و بحرین در یک طرف و قطر، عمان و کویت نیز در طرف دیگر حضور دارند که شکاف جدی در شورای همکاری خلیج فارس ایجاد کرده است. همین مسئله می‌تواند دامنه تنش‌ها را در این منطقه افزایش دهد. بنابراین عمان سعی خواهد کرد در این وضعیت حساس کماکان همان سیاست بی‌طرفی و کاهش تنش را پیش ببرد.

این کارشناس مسائل خاورمیانه ادامه داد: چون بن‌طابق در دستگاه دیپلماسی بن‌علوی و در دوران سلطان قابوس فعالیت کرده است و همچنین به اقتضای سن بالای خود (۶۵ سال) بعید به نظر می‌رسد بخواهد تضاد پررنگی را با سیاست‌های بن‌علوی و سلطان قابوس در پیگیری تلاش‌های دیپلماتیک برای حفظ و تداوم روابط با جمهوری اسلامی ایران داشته باشد؛ به‌ویژه که بن‌طابق نیز جمهوری اسلامی ایران را به عنوان یکی از مهم‌ترین قدرت‌های منطقه خاورمیانه قبول دارد. همین پرمی موضوع مسئله، در سفر اخیر آقای ولایتی به عمان، دیدار میان وی نیز با آقای بن‌طابق شکل گرفت. همین نکته نشان می‌دهد پادشاه جدید عمان نیز بر حفظ روابط کنونی با جمهوری اسلامی ایران و حتی تعمیم و گسترش آن تأکید خواهد کرد. باز هم تأکید می‌کنم فرهنگ محافظه‌کاری بر کل ارکان و وجوه عمان حکم‌فرماست که مانع از آن نشده شد تغییرات گسترده و شگرفی در ساختار سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، امنیتی، نظامی و دیپلماتیک این کشور روی دهد.

وی افزود: واقعیت امر این است که به هر میزان تنش در روابط ایران با عربستان سعودی و همچنین تخاصم میان تهران و واشنگتن افزایش پیدا کند، به همان میزان تهران و آن بر مناسبات سیاسی، اقتصادی، دیپلماتیک و امنیتی کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس اثرات خود را خواهد داشت. بنابراین همه این کشورها به‌ویژه عمان سعی خواهند کرد کماکان تلاش‌های دیپلماتیک خود را برای کاهش تخاصم در روابط ایران با ایالات متحده آمریکا و تهران و ریاض پی بگیرند. بنابراین پادشاه جدید عمان نیز تلاش خواهد کرد همان نگاه سلطان قابوس را در دستور کار قرار دهد. چون در غیر این صورت این مسئله می‌تواند جامعه عمان را مانند کویت و بحرین درگیر کند. همان‌گونه که می‌دانید، اکنون در جامعه کویت بخشی حامی سرسخت جمهوری اسلامی ایران و بخشی هم مخالف جمهوری اسلامی ایران و حامی عربستان سعودی هستند. همین دوگانگی تبعات منفی سیاسی و اجتماعی را برای دولت کویت شکل داده است. مشابه همین وضعیت برای بحرین وجود دارد. اکنون دوقطبی‌ای جدی در جامعه بحرین به وجود آمده است. بنابراین عمان اگر بخواهد فقط به سیاست بی‌طرفی محض بسنده کند و تلاش‌های دیپلماتیک میانجیگرانه را خود کنار بگذارد، با وجود حکم‌فرامودن فرهنگ محافظه‌کاری، قطعاً جامعه این کشور نیز مانند کویت و بحرین دچار شکاف خواهد شد.

رئیس مجریز عربی مطالعات ایران تصریح کرد: در سایه همان فرهنگ محافظه‌کاری‌ای که به آن اشاره کردم قطعاً عمان سیاست موازنه قوای مثبت را درباره همکاری با همه بازیگرهای منطقه‌ای و رانطقه‌ای شکل خواهد داد. اگرچه ذیل نکته درست شما نفوذ انگلیسی‌ها در ساختار سیاسی، اقتصادی و امنیتی عمان پیش‌تر از ایالات متحده آمریکا بوده است، اما این مسئله سبب نمی‌شود پادشاه جدید عمان بخواهد تغییری در نگاه و راهبرد خود با ایالات متحده آمریکا داشته باشد. بنابراین معتقدم بن‌طابق به همان اندازه که به نفوذ سنتی لندن در سیاست‌های عمان اعتقاد دارد، بر پیگیری مناسباتش با ایالات متحده آمریکا نیز تأکید می‌کند. پس بعید به نظر می‌رسد بن‌طابق بخواهد تغییری در این روند داشته باشد. چون هر گونه تغییری در این مناسبات می‌تواند هزینه‌ای را برای عمان شکل دهد که شرایط حساس کنونی به‌هیچ‌وجه مطلوب نگاه نخواهد بود.

شرق؛ تلخ‌ترین شبه‌ای که می‌توانست تقویم سال به خود ببیند، رقم خورد. صبح شنبه با بیابنه ستاد کل نیروهای مسلح در مورد عملیاتی که سپاه پاسداران انجام داده بود، در ایران روزی به غایت تلخ رقم خورد. به دنبال اعلام این‌که «بروز خطای انسانی و به صورت غیرعمد، هواپیمای مسافربری اوکراینی مورد اصابت قرار گرفته» از سوی ستاد کل نیروهای مسلح، فضای بین‌المللی ملتهب شد. وقوع حادثه برای اتباع ایرانی، کانادایی، دوتابعیتی ایرانی– کانادایی و همچنین اوکراینی در جریان سقوط این پرواز، وجوه بین‌المللی به این حادثه می‌دهد. همچنین پرواز ۷۵۲ به مقصد کی‌یف، یک پوینگی بوده که به‌این‌وسلیه پای آمریکا را نیز به حادثه باز می‌کند.

حادثه نوشت: «روزی غم‌انگیز. نتایج اولیه تحقیقات داخلی توسط نیروهای مسلح؛ اشتباه انسانی در زمان بحران ناشی از ماجراجویی ایالات متحده به فاجعه منجر شد. عرض تأسف عمیق، یوزش و تسلیت ما

به مردم ما، خانواده‌های قربانیان و همه ملت‌های آسیب‌دیده». این حادثه صبح چهارشنبه رخ داده است؛ زمانی که ساعاتی پیش از آن، سپاه در واکنش به ترور سردار سلیمانی، عملیات موشکی به سمت پایگاه هوایی عین‌الاسد در عراق را اجرا می‌کرد. به دنبال این اعلام، موج واکنش‌های خارجی آغاز شد.

اوکراین؛ منتظر معذرت‌خواهی رسمی ایران هستیم

رئیس‌جمهور اوکراین در پی انتشار بیابنه ایران در رابطه با علل سقوط هواپیمای اوکراینی با ابراز تأسف نسبت به این موضوع، گفت: امروز، صبح خوبی نبود، اما حقیقت را به ارمغان آورد. به گزارش ایسنا، ولادیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، در قیس‌بوکش خواستار پاسخ‌گویی و عذرخواهی رسمی ایران در رابطه با این مسئله شد. وی گفت: امروز، صبح خوبی نبود، اما حقیقت را به ارمغان آورد. اوکراین خواهان پاسخ‌گویی ایران، بازگشت اجساد جان‌باختگان، پرداخت غرامت به خانواده‌های قربانیان و عذرخواهی رسمی ایران است. او گفت: «ما از طریق کانال‌های دیپلماتیک منتظر معذرت‌خواهی رسمی از سوی ایران هستیم». زلنسکی همچنین تأکید کرد که تحقیقات در این زمینه می‌بایست بدون تعلل ادامه یابد و بدون مداخله کامل شود. دفتر زلنسکی همچنین اعلام کرد که ایران از همان ابتدا تمامی اطلاعات لازم درباره سقوط هواپیمای خطوط هوایی اوکراین را در اختیار کارشناسان این کشور قرار داد. در ادامه تأکید شده است که ایران، تمامی تصاویر، ویدئوها و اسناد برای تحلیل این حادثه را که روند آن همچنان در تهران ادامه دارد، در اختیار کارشناسان قرار داد. از سوی دیگر، خبرگزاری ریانووستی روسیه به نقل از دفتر ریاست‌جمهوری اوکراین گزارش داد زلنسکی قرار است خود با حسن روحانی درباره حادثه سقوط هواپیمای مسافری اوکراین گفت‌وگوی تلفنی انجام دهد. دفتر ریاست‌جمهوری اوکراین دیروز همچنین اعلام کرد که این کشور با فرانسه توافق کرده است که متخصصان فرانسوی به رمزگشایی جعبه‌های سیاه هواپیمای اوکراینی سرنگون‌شده در ایران کمک کنند. به گزارش ایسنا به نقل از خبرگزاری رویترز، دفتر ریاست‌جمهوری اوکراین شنبه اعلام کرد که ولادیمیر زلنسکی و امانوئل مکرون، رؤسای جمهور اوکراین و فرانسه، توافق کردند که متخصصان فرانسوی در روند رمزگشایی جعبه‌های سیاه هواپیمای اوکراینی که بامداد چهارشنبه گذشته در نزدیکی تهران سرنگون شد، کمک کنند. بنابر اعلام دفتر ریاست‌جمهوری اوکراین، امانوئل مکرون در یک تماس تلفنی به زلنسکی گفته است که فرانسه هم‌اکنون یک رویه رسمی برای انجام تحقیقات بین‌المللی درباره این سانحه را آغاز کرده و بذرفقه است که به‌زودی به کی‌یف سفر کند. به گزارش ایلنا به نقل از خبرگزاری رویترز، «ایوان باکونوف»، رئیس سرویس امنیت اوکراین، شنبه اعلام کرد که بیابنه ایران مبنی بر شلیک سهوی به هواپیمای این کشور یکی از نظریه‌های این سازمان را درباره سرنوشت این هواپیمای تأیید می‌کند. وی در بیابنه‌ای اعلام کرد که برخلاف اظهارات شماری از متخصصان، این سازمان معتقد بود که سامانه ضدموشکی ایران به صورت دستی وارد عمل شده و نه خودکار. وادیم پریستایکو، وزیر خارجه اوکراین، اعلام کرد که کشورش در صورتی که دلیل حادثه، سرنگون‌کردن هواپیمای حادثه‌یابر است، در بلندشدن از فرودگاه امام (ره) در تهران، هیچ هشداری درباره خطر احتمالی دریافت نکرده بود. به گزارش یورونیوز فارسی، یون دیدنه، رئیس شرکت هواپیمایی اوکراین، اعلام کرد که اطمینان داشت هرگونه خطای خلبنای امکان‌پذیر نبود. وی تأکید کرد که هواپیمای سقوط‌کرده یکی از بهترین هواپیماهای این شرکت با خدمه‌ای عالی و قابل اعتماد بود. ایکور سوزنوسکی، معاون شرکت هواپیمایی اوکراین نیز در این نشست خبری از مقام‌های ایرانی به دلیل اینکه در اوج درگیری با آمریکا، حرم‌های هوایی غیرنظامی خود را باز نگه داشته بودند، انتقاد کرد.

دیپلماسی

واکنش‌های بین‌المللی به فاجعه هواپیمای اوکراینی

عذرخواهی رسمی کنید

یک سرباز در محوطه فاشعلیاسی مهر

منطقه ادامه یابد. رئیس‌جمهوری در بیان اینکه امروز امنیت در منطقه حساس خاورمیانه بر اثر دخالت‌ها و اقدامات آمریکا به مرحله خطرناکی رسیده است، خاطرنشان کرد: ایران در راستای کاهش تنش، طرح صلح هرمز را ارائه کرده و همه باید برای بازگرداندن ثبات و امنیت کامل به این منطقه، تلاش کنیم. روحانی با اشاره به اثرات نامطلوب توسعه ناامنی در منطقه و ترور سردار سلیمانی به‌عنوان فرماندهی محبوب به دست آمریکایی‌ها بر ملت‌های منطقه، گفت: راه‌حل برای ثبات و امنیت منطقه و آرامش مردم این است که همه به قانون برگردند و معتقدیم امنیت این منطقه تنها با مشارکت کشورهای منطقه تأمین خواهد شد.

جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا، نیز در این تماس تلفنی با تسلیت کشته‌شدن جمعی از مردم ایران در سقوط هواپیمای اوکراینی، گفت: باید با همکاری هم تلاش کنیم تا دلایل این حادثه به‌روشنی مشخص شود. او با بیان اینکه آماده هرگونه همکاری با ایران در راستای انجام تحقیقات لازم درباره این سانحه هستیم، تصریح کرد: امیدوارم در آینده بتوانیم برای مسائلی که بتواند در بیشتر منطقه تأثیر داشته باشد، با هم گفت‌وگوهای بیشتری داشته باشیم. ترودو با تقدیر از همکاری‌های کنسولی با اتباع کانادایی، از گسترش تعاملات و همکاری وزرای خارجه دو کشور در زمینه‌های گوناگون استقبال کرد.

روسیه؛ مسئله بین‌المللی است

سفیر روسیه در لبنان با بیان اینکه مسئله سقوط هواپیمای اوکراینی به روابط ایران و اوکراین مربوط می‌شود، گفت: باید تحقیقات کاملی برای کشف جزئیات دراین‌باره انجام شود. به گزارش ایسنا به نقل از النشرة، الکساندر زاسیپکین، سفیر روسیه در لبنان درباره سقوط هواپیمای اوکراینی نیز گفت: پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، پیام تسلیتی برای رئیس‌جمهور اوکراین ارسال کرد و اکنون که دلیل سقوط آن معلوم شده است، باید تحقیقات کامل برای کشف جزئیات انجام شود. زاسیپکین تأکید کرد: این مسئله بین‌المللی و مربوط به روابط میان ایران و اوکراین است.

افغانستان؛ در پی شناسایی قربانیان هستیم

رئیس‌جمهوری افغانستان اعلام کرد که این کشور در پی شناسایی قربانیان سقوط هواپیمایی اوکراینی است. به گزارش ایلنا به نقل از بی‌بی‌سی، محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهوری افغانستان با ارسال پیام تسلیت نسبت به وقوع حادثه برای هواپیمای اوکراینی در تهران ابراز تأسف کرد. غنی گفت که ۱۳ نفر از شهروندان افغانستان از این حادثه جان خود را از دست داده‌اند. او با ابراز همدردی با خانواده‌ها و بازماندگان این حادثه دلخراش گفت دولت افغانستان تلاش می‌کند هرچه زودتر بازماندگان این حادثه را شناسایی کرده و به آنها کمک‌های لازم را ارائه دهد. غنی به سایر بازماندگان نیز تسلیت گفته و آنها را از همدردی کرد تشکر کرد.

لبنانی؛ کسانی که مسئول بوده‌اند، باید پاسخ‌گو باشند

وزیر امور خارجه لبنانی نیز در واکنش به اعلام علل سقوط هواپیمای اوکراینی در ایران، آن را اشتباهی غم‌انگیز تلقی کرد. ادگار رینکویکس، وزیر امور خارجه لبنانی در پی اعلام علل سقوط هواپیمای اوکراینی در ایران، در صفحه تویترش نوشت: مهم است که ایران اعلام کرده است نیروهای مسلح آن به‌طور غیرعمدی پرواز بین‌المللی PS752 اوکراینی را سرنگون کردند. این یک اشتباه بسیار غم‌انگیز بود، باید تحقیقات بی‌طرفانه انجام گرفته و کسانی که مسئول آن بوده‌اند، بازگردانی شوند. بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا، اعتراف ایران مبنی بر هدفگیری اشتباهی هواپیمای اوکراینی را «نخستین گام مهم» توصیف کرد و گفت: «اکنون باید برای انجام تحقیقات بین‌المللی کامل، شفاف و مستقل همچنین برای بازگرداندن کشته‌شدگان این حادثه به کشورهایشان اقدام شود».

جانسون با انتشار یک بیابنه مطبوعاتی، حادثه سقوط این هواپیم را «غم‌انگیز» توصیف و اعلام کرد بریتانیا در این موضوع با شرکای بین‌المللی خود همکاری خواهد کرد. در میان کشته‌شدگان این حادثه، دست‌کم نام چهار شهروند بریتانیایی دیده می‌شود. جانسون همچنین تصریح کرد این

کوتاه از دیپلماسی

سخنگوی وزارت خارجه خبرداد تشکیل کارگروه ویژه رسیدگی به مسائل کنسولی جان‌باختگان حادثه هوایی اخیر

● به گزارش اداره کل اطلاع‌رسانی و امور سخنگویی وزارت امور خارجه، سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با اظهار تأسف عمیق از درگذشت ۱۷۶ نفر از مسافران و کادر پرواز تهران – کی‌یف و اعلام مراتب همدردی با خانواده و بازماندگان این حادثه دلخراش اعلام کرد: در اجرای دستور اکید رئیس‌جمهوری جمهوری اسلامی ایران و تأکید وزیر محترم امور خارجه برای رسیدگی فوری به مسائل کنسولی جان‌باختگان این حادثه تأسف‌بار، یک کارگروه ویژه در معاونت امور مجلس و ایرانیان این وزارتخانه با مأموریت رسیدگی به درخواست‌های خانواده‌های بازماندگان و انجام خدمات مورد نیاز تشکیل شده است. موسوی افزود: همچنین دستورات لازم به همه نمایندگی‌های سیاسی و کنسولی جمهوری اسلامی ایران و دفاتر داخلی و فرودگاهی خود برای رسیدگی ویژه به درخواست‌های مرتبط با این موضوع صادر شده است. سیدعباس موسوی در پایان تأکید کرد: وزارت امور خارجه خود را داغدار و شریک غم فقدان تک‌تک جان‌باختگانی می‌داند که عمدتاً از میان جوانان، نخبگان و دانشگاهیان کشورمان بودند و امیدوار است این خدمات کوچک، تسلی‌بخش ذره‌ای از اثرات بسیار این مصیبت بزرگ باشد.

ظریف: در گذشت سلطان قابوس خسارتی برای منطقه است

● **ایرنا؛** وزیر امور خارجه در پیامی درگذشت سلطان قابوس پادشاه عمان را تسلیت گفت و آن را خسارتی برای منطقه خواند. به گزارش اداره کل اطلاع‌رسانی و امور سخنگویی وزارت امور خارجه، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در پیامی تویتری به زبان عربی درگذشت سلطان قابوس پادشاه عمان را تسلیت گفت و آن را خسارتی برای منطقه خواند. وی در این پیام به جانشین وی علیحضرت هشتم بن طارق نیز تبریک گفت. خبرگزاری رسمی عمان بامداد شنبه از درگذشت «قابوس بن سعید» پادشاه این کشور در ۷۹ سالگی خبر داد. هشتم بن‌طارق جانشین سلطان قابوس در اوایل سال ۲۰۰۰ میلادی وزیر میراث و فرهنگ عمان، ۵۵ساله و رئیس کمیته اقتصادی چشم‌انداز ۲۰۴۰ عمان بوده است.

سفیر ایران در عمان:

پادشاه جدید راه سلطان قابوس را ادامه خواهد داد

ایسنا؛ سفیر ایران در عمان اظهار کرد: از پادشاه جدید عمان به عنوان فردی یاد می‌شود که به دنبال صلح و آرامش است. در واقع راه سلطان قابوس را ادامه خواهد داد. محمدرضا ثوری‌شاهرودی در گفت‌وگو با ایسنا در ارتباط با تحولات اخیر در عمان از جمله فوت سلطان قابوس و تعیین جانشین وی گفت: سفارت ایران در عمان در بیابنه‌ای درگذشت سلطان قابوس را به حکومت عمان و مردم عمان تسلیت گفت. وی با بیان اینکه سلطان قابوس همواره به دنبال صلح و آرامش بود و روابط حسنه‌ای با ایران داشت، ادامه داد: پادشاه جدید عمان نیز در صحبت‌های خود عنوان کرده است که در عرصه سیاست خارجی شیوه و منش سلطان عمان را ادامه خواهد داد. وی با بیان اینکه از پادشاه جدید عمان به نیکی یاد می‌شود، اظهار کرد: ما به پادشاه جدید عمان نیز تبریک می‌گوییم. به نظر می‌رسد ایشان نیز راه و رسم سلطان قابوس را ادامه دهند و دارای تفکر سازنده و هدفمند در پیشبرد امور داخلی عمان و سیاست خارجی این کشور است.

خبرگزاری یونهباب

به نقل از مقام کروی خبرداد:

احضار سفیر ایران در کره جنوبی

● **ایسنا؛** خبرگزاری یونهباب به نقل از یک مقام کروی مدعی شده است که سعید بادمچی سفیر تهران در سنول در رابطه با اظهاراتش درباره تأثیر انتقال نیروهای کره‌ای به منطقه بر روابط دو کشور به وزارت امور خارجه کره جنوبی فراخوانده شده بود. به ادعای این رسانه کروی، سعید بادمچی در گفت‌وگو با یک روزنامه داخلی گفته بود اگر سنول نیروی نظامی به خلیج فارس بفرستد، ایران ممکن است روابطش با کره جنوبی را قطع کند. به گفته این منبع اکاه، سفیر ایران به وزارت امور خارجه کره توضیح داده که در مصاحبه خود به‌طور مستقیم از قطع روابط دوجانبه سخن نگفته‌ا اما تصریح کرده که مشارکت سنول در کمپین تحت رهبری آمریکا برای به اصطلاح محافظت از تنگه هرمز می‌تواند بر روابط ایران– کره جنوبی تأثیر بگذارد. این منبع اکاه همچنین مدعی شده است: ما سفیر را فراخواندیم چراکه احساس کردیم لازم است نگرانی‌هایمان را دراین‌باره منتقل کنیم که آیا سفیری که در کره برای حفظ روابط دوستانه دوجانبه حضور دارد، به‌طور مستقیم درباره قطع روابط صحبت کرده است یا نه. وی در ادامه گفت وزارت امور خارجه به دقت به توضیحات مدعی سفیر ایران گوش داده است.